

El primer ministre d'Escòcia, Alex Salmond, durant la conferència que va fer l'agost del 2007 per engegar la campanya "Conversa Nacional", que ha donat lloc al projecte per a la celebració d'un referèndum, presentat la setmana passada.

Salmond obre la cursa

LONDRES ■ Victorià Jiménez

Anglaterra, on les dades oficials dels govern afirmen que vuit de cada deu ciutadans desconeixen quan se celebra el seu dia nacional, sembla un dels països més improbables per separar-se'n. No tan sols no disposa de parlament propi, com Escòcia i Gal·les tenen des de l'any 2002, sinó que permet les diputades i diputats de les altres nacions –reconegudes per tots els partits amb representació a les cambres de Westminster– de votar en afers anglesos sense immiscir-se, però, en els dels països amb què comparteix l'illa. Així, el primer ministre Alex Salmond no se sorprèn mai per les xifres de les enquestes sobre quin percentatge d'escoquesos persegueixen l'objectiu del Partit Nacional Escocès (SNP), del qual és líder. A penes vint de cada cent voldrien la independència d'Escòcia. No obstant

això, aquesta vegada la pregunta era una altra: és necessari un referèndum per a la independència? Més del 75% han dit que sí a Ipsos Mori, la firma habitual de les prospeccions electorals a la Gran Bretanya. Prop del 25%, a més a més, opinen que la votació s'hauria d'efectuar com més aviat millor. Ian Gray, número u dels laboristes a Escòcia, ha respost amb rotunditat: "La gent es preocupa per l'economia i la feina, aquesta és la prioritat, no la independència, que és fruit de la vanitat d'Alex Salmond. El primer ministre –ha amollat Gray– ha perdut el contacte amb l'Escòcia real." Ja seria cas, tanmateix, que Salmond i el seu govern minoritari hagueren deixat de llegir les conclusions del "Projecte per al Referèndum", un document de 176 pàgines i coberta historicista que recull les opcions de futur pel país –després de 27 mesos de consulta i 60

trobades populars durant la campanya "Conversa Nacional". El pla, presentat la setmana passada a Edimburg per Salmond, dona veu a les sensibilitats de la nació respecte a quin hauria de ser el seu lloc al món: Escòcia autònoma, Escòcia amb més transferències que les actuals, Escòcia en peu d'igualtat política amb Anglaterra, o Escòcia a la Unió Europea, i no al Regne Unit. La consultora econòmica Ernst & Young ha indicat que l'economia escocesa s'ha enfonsat un 4,9% i que el 2010, la xifra de llocs de feina perduts en la indústria de les finances des del 2008 arribarà a 7.300. Els independentistes pensen que la qüestió no és aquesta, perquè les reserves de gas i petroli de la mar del Nord superen els 2,762 bilions d'euros. Encara necessitaran convèncer, però, 18 diputats de l'oposició per a dur el referèndum endavant.

MOSCOU ■ Natàlia Boronat

D'esquena a Geòrgia. Abkhàzia, una de les dues repúbliques secessionistes georgianes, celebrarà aquest dissabte, dia 12 de desembre, les primeres eleccions presidencials des que Moscou va reconèixer la seva sobirania. Un reconeixement que va arribar després del conflicte armat que l'agost del 2008 va enfrontar Rússia i Geòrgia pel control d'Ossètia del Sud, l'altre territori separatista georgià. A més de Rússia, només Nicaragua i Veneçuela han reconegut la independència d'Abkhàzia, mentre que occident continua defensant la integritat territorial de Geòrgia. La campanya electoral entre els cinc candidats és aferrissada, però l'actual president, Serguei Bagapx, que ha reiterat diverses vegades que Abkhàzia no té per objectiu integrar-se a Rússia tot i que en depengui econòmicament, espera tornar a guanyar i continuar al càrrec cinc anys més. Ara tothom recorda les eleccions del 2004, que gairebé van desembocar en una guerra civil quan el candidat oficialista d'aleshores, Raul Jadjimba, proper al president que deixava el càrrec, Vladislav Ardzinba, va acusar al guanyador, Serguei Bagapx, de frau i va fer sortir milers de partidaris al carrer. Aleshores Abkhàzia ja vivia una independència *de facto* de Geòrgia i rebia el suport econòmic de Rússia.

EL TEMPS
El president d'Abkhàzia, Serguei Bagapx, aspirant a la reelecció.

El cap del Kremlin, Vladímir Putin, va apostar obertament per la candidatura de Jadjimba, però el suport de Moscou no va servir perquè guanyés les eleccions. Es va arribar a una solució de compromís i Bagapx es va convertir en el president d'una república que s'havia proclamat independent el 1993 després de la guerra amb Tbilisi i Jadjimba fou nomenat vice-president. El

maig passat, però, Jadjimba va dimitir el càrrec al govern per dedicar-se a fer oposició a Bagapx amb el lema "Reformes sí, corrupció no!" i preparar els comicis. I a hores d'ara ja ha acusat el president de preparar el frau electoral. Tanmateix, aquesta vegada Rússia no s'ha ficat tan clarament en el procés electoral abkhaz. Tots els candidats a la presidència d'Abkhàzia coincideixen a dir que no hi ha marxa enrere cap a Geòrgia i l'opinió generalitzada és que, ara per ara, és impossible de mirar de restablir les relacions amb Tbilisi perquè les mans del règim de l'actual líder georgià, el president Mikhaïl Saakaixvili, són massa tacades de sang. Amb el desplegament de les forces russes, arran del reconeixement de la independència i dels acords de col·laboració que es van signar, aquesta república caucàsica a les costes de la mar Negra ha viscut el 2009 el primer estiu tranquil; els darrers anys durant la temporada turística s'havien intensificat les provocacions georgianes per tal d'atacar la principal font de riquesa d'Abkhàzia.

BERLÍN ■ Gemma C. Serra

Un procés en cadira de rodes. A un home que va sobreviure a la fam menjant rates, que va ser capturat pels nazis com a soldat enemic i que va passar cinc anys al passadís de la mort israeliana, fins que li van aixecar la condemna a la pena màxima per manca de proves, sembla que ja li han passat prou coses. John Demjanjuk, nascut Ivan Demjanjuk a Ucraïna, el 1920, convertit en servidor dels nazis l'any 1942 i jutjat el 1988 com a *Ivan el Terrible* a Israel, li ha tocat ara, a 89 anys, assistir a un nou judici, no pas a Jerusalem ni tampoc com a botxí de Treblinka –amb 800.000 jueus morts–, sinó a Munic, com a presumpte *trawnikis* d'un altre camp d'extermini a la Polònia ocupada, Sobibor. Els *trawnikis* són els guardes voluntaris reclutats pels nazis entre els presoners, per fer-los la feina bruta de les seves víctimes a la cambra de gas, acabats de baixar del tren. Un quart de milió en van morir a Sobibor, camp d'extermini en el sentit estricte, perquè aquesta era l'única finalitat. Demjanjuk és acusat de complicitat en la mort de 27.900, els corresponents al període de sis mesos

EL TEMPS
John Demjanjuk és jutjat a Munic.

en què va servir a aquest camp, d'acord amb el seu carnet de les SS. El procés a Demjanjuk s'anunciava com el darrer gran judici a Alemanya pels crims del nazisme, per l'edat dels botxins i dels supervivents, i és possible que ni tan sols no arribi a la fi. El processat va comparèixer el primer dia en cadira de rodes, el segon en llitera i el tercer ja no hi va anar, perquè tenia febre. Portar Demjanjuk davant la justícia alemanya ha significat anys de recerques, en què la fiscalia ha documentat cadascun d'aquests assassinats, amb noms i cognoms. També va haver de salvar tots els recursos presentats, judicials i mèdics, per mirar d'impedir que fos lliurat dels Estats Units –on va emigrar els anys 50– a Munic. Anys de preparatius i, finalment, dos dies després de començar, el judici s'encalla en un número: 37,5 graus de febre. Impossibile de sotmetre'l a una nova sessió, van dir els metges. Els esforços de la fiscalia topen amb l'obstacle d'uns dolors que semblen insuportables, d'un home de gairebé 90 anys a qui ja es va haver d'arrencar en cadira de rodes de la seva casa de Cleveland, als Estats Units, el mes de maig passat. Els sis mesos que ha passat a la presó preventiva evidentment no li han millorat l'estat de salut i menys encara la disposició a col·laborar amb la justícia. Tot apunta, doncs, que serà l'últim gran judici pels crims del nazisme. Fins i tot si s'arriba a dictar sentència, el judici ha començat tacat per la pregunta de si no se sotmet a un suplici qui va ser abans una víctima que un botxí.

Antich fa un ultimàtum a UM i al Bloc

PALMA ■ Miquel Payeras

El president de les illes Balears, Francesc Antich, va fer un ultimàtum als seus socis. O li garanteixen estabilitat o pactarà amb el PP. I si ni els conservadors no li asseguren d'aprovar els pressuposts del 2010, convocarà eleccions.

Antich va comparèixer davant els mitjans de comunicació dijous passat a les vuit del vespre. Hi havia una gran expectació. Les imputacions judicials que afecten UM, d'una banda, i la crisi a l'Ajuntament de Palma i al Parlament, d'una altra, feren córrer el rumor que expulsaria els socis del govern, del consell i de l'ajuntament, tant els UM com els del Bloc. La raó de la crisi era que dilluns UM havia permès que el PP guanyàs diverses votacions al consistori de Palma. I dimarts, al Parlament, un diputat suspès de militància d'UM, Bartomeu Vicens, també havia facilitat que el PP guanyàs algunes votacions. Dimecres a la nit algú filtrà als mitjans de comunicació que el trencament del pacte era imminent. Les ràdios i els diaris digitals se'n feien ressò aquella mateixa nit. Els diaris, l'endemà. La crisi semblava a punt d'esclatar. Dijous va ser un dia de màxima tensió política. De negociacions discretes, de gests i de moltes discussions internes a cada partit.

Dijous a migdia, el conseller de Turisme, Miquel Nadal, dimitia. Semblava un gest per part d'UM. A horabaixa UM reunia d'urgència la seva executiva i la portaveu, Catalina Julve, assegurava en acabat que "UM vol estabilitat". Un nou gest. A les cinc de l'horabaixa es reunia l'executiva del PSIB-PSOE que, segons les filtracions del dia abans, havia d'aprovar la destitució dels càrrecs d'UM i possiblement també dels del Bloc. Però l'expectació mediàtica —una vegada més— es va veure defraudada.

Francesc Antich durant la reunió de l'executiva del PSIB-PSOE que va decidir de mantenir el pacte de govern amb Unió Mallorquina.

Francesc Antich va fer un ultimàtum —tot i que es negà a usar aquesta paraula— a UM i al Bloc. Si en un termini breu, qüestió de dies, “abans d'aprovar els pressuposts” per al 2010 —és previst que es discuteixin al Parlament el 15 i 16 d'aquest mes—, no “asseguren l'estabilitat del govern, prendré decisions”. Assegurà que a partir de divendres de la setmana passada començaria a parlar “amb tothom”, inclòs el PP, per “donar estabilitat”. El president digué que volia que s'aproassin els pressuposts, que són la manera “de lluitar contra la crisi que afecta els ciutadans”. I si no s'aproven, “convocaré eleccions, però aquesta és la darrera opció”.

Antich es negà a explicar les condicions que posaria als seus socis o, si escau, al PP perquè acceptassin un pacte “d'estabilitat”. No en sortí de repetir que volia “estabilitat”, però no explicà si això significava únicament

no perdre votacions a les institucions o si implicava res més. També és negà a valorar les moltes imputacions judicials que afecten UM i què hauria de fer aquest partit sobre aquest problema. Insistí una vegada i una altra que volia “estabilitat” perquè “no podem continuar així, com ha passat aquest setmana”. Segons el president, “vivim una situació singular, tant per la crisi econòmica com per la desconfiança ciutadana” envers els polítics pels casos de corrupció. I aquesta “singularitat” requereix respostes “extraordinàries”.

En definitiva, el president Francesc Antich no volgué fer cap concreció i, mesurant molt les paraules que deia, es limità a repetir tota l'estona el mateix discurs: vol estabilitat, parlarà amb tots els partits i si no s'aproven els pressuposts convocarà eleccions. És un clar ultimàtum, però sense aclarir què vol exactament dels socis ni del PP.